

Tillsynsplan för tobak, folköl, receptfria läkemedel och elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare år 2021

Kommunen har det lokala tillsynsansvaret enligt 3-4 §§ lag (2018:2088 om tobak och liknande produkter, 2 §, 9 kap, alkohollag (2010:1622) och 20 § lag (2009: 730) om handel med vissa receptfria läkemedel. Miljö- och hälsoskyddsavdelningen (MHA) har delegerats det operativa tillsynsansvaret. När det gäller handel med tobaksprodukter, örtprodukter för rökning, folköl och e-cigg har även polisen ett visst tillsynsansvar.

I Österåkers kommun finns ca 38 försäljningsställen inom områdena tobak, folköl, receptfria läkemedel och elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare. De flesta försäljningsställena är butiker och bensinstationer, några är spel och tobak men försäljning sker även på restauranger och konferensanläggningar. Förutom tillsynen i Österåker samarbetar MHA med Danderyds kommun beträffande kontrollköp i Danderyd.

I tabellen nedan syns fördelningen över de olika försäljningsställena.

Antal	Tillsynsområde
3	Tobak, receptfria läkemedel, e-cigg och folköl
0	Tobak, folköl och e-cigg
2	Receptfria läkemedel
5	Tobak
6	Tobak och folköl
8	Folköl
14	Tobak, receptfria läkemedel och folköl

Behovsbedömning och finansiering

Tillsynen av de olika varuslagen kan med fördel göras vid samma inspektionstillfälle och bör ske oanmäld. Tillsynen under året utförs av två inspektörer, oftast gemensamt. Tillsyn över rökfria miljöer sker dels vid livsmedelskontroll och alkoholtillsynen, men även i projektform.

För år 2021 bedöms tillsynsbehovet vara ca 540 timmar omfattandes administration, samverkan och utbildning.

Nedan syns fördelningen över olika tillsynsområden.

Verksamhet	Tillsyn	Österåker	Danderyd	Övrigt	Styrd tillsyn	Händel-sestyrd tillsyn	Behovs-styrd tillsyn
Tillsyn i detaljhandel	175	—	—	—	X		
Samverkan	10	—	—	15			X
Kompetensutveckling	—	—	—	45			X
Kontrollköp	—	80	80	—			
Rökfria miljöer	50	—	—	—	X		
Administration	—	—	—	85		X	

Finansiering

Tillsynen finansieras till stor del av årliga avgifter. Utöver årsavgiften kan extra tillsynsavgifter debiteras vid uppföljning av konstaterade brister. För tillsyn av rökfria miljöer och kontrollköp medges inte något uttag av tillsynsavgifter. Kontrollköp som genomförs i Danderyd debiteras Danderyds kommun.

Planerade aktiviteter

Tillsynen under 2021 kommer att ske genom inspektioner vid samtliga försäljningsställen av tobak, folköl, receptfria läkemedel och e-cigg. Tillsynen inriktas främst på märkning, marknadsföring och exponering. För receptfria läkemedel är tillsynen inriktad på utbud och exponering.

Vid rökfria miljöer på skolor, förskolor och fritidsgårdar inspekteras en tredjedel av de rökfria miljöerna årligen med start 2017. Tillsyn på restaurang och andra livsmedelslokaler sker i samband med livsmedelskontrollen och alkoholtillsynen. Övriga rökfria miljöer så som bland annat hållplatser i lokaltrafiken, entréer och lokaler där allmänheten har tillträde sker vid kontroller och tillsyn inom andra tillsynsområden i närområdet.

Kontrollköp planeras vid minst fyra tillfällen varje år. Samhällssmitta gör att alla kontrollköp ställs in. Förhoppningen är att kunna genomföra ett kontrollköp under hösten/vintern.

Vid kontrollköp kommer resultatet att återkopplas omedelbart vid avvikelse och inom kort visa utskick om försäljningsstället har goda rutiner. Vid avvikelse kommer tātare kontrollköp att genomföras för att på så sätt kunna följa upp att rutinerna har förbättrats. Även företagets egenkontroll gällande internutbildning och ålderskontroll granskas löpande.

Kontrollköp genomförs av timanställda ungdomar som precis fyllt 18 år.

Samverkan

Samverkan med trygg i Österåker och kommunpolisen ska fortsätta utvecklas genom möten och gemensamma projekt inom ramen för Miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag.

Utbildning

Utbildningen inom tobak, e-cigg och folköl (alkohollagstiftningen) kommer främst att ske genom nätverksträffar på länsstyrelsen.

Utbildning inom området receptfria läkemedel sker genom Läkemedelsverkets aktualiseringsdagar.

LL/2020-12-11

ML/2020-12-29